

Portefeuille- houder	Van Eijk Koser Kaya	Advies De Raad	Geen
College- behandeling	Hamerstuk	Datum behandeling college	9 maart 2021
Onderwerp	Ondertekening Citydeal Impact Ondernemen		

Samenvatting:

Door deelname aan deze nieuwe City Deal Impact ondernemen wil Amersfoort de impact van sociaal ondernemen in de stad vergroten. De impact is gelegen in de bijdrage die dit type ondernemer levert voor maatschappelijke doelen. Deze zijn bijvoorbeeld gelegen in duurzaamheidsopgaven en het realiseren van werk voor werknemers die moeilijk op andere, reguliere plekken aan het werk komen. Het draagt daarmee ook bij aan een inclusieve arbeidsmarkt. We zetten in op twee sporen: het financiële spoor en het netwerkspoor. We zullen sociaal ondernemers in kaart brengen en het netwerk van sociaal ondernemers versterken. We zijn daarbij vooral op zoek naar ondernemers met sluitende businesscases. Ook willen we ons richten op de doorontwikkeling van ons Inkoop- en aanbestedingsbeleid uit 2019.

Het college besluit:

- 1) de overeenkomst City Deal Impact Ondernemen aan te gaan;
- 2) hiervoor de komende 3 jaar (2021-2024) een bijdrage van jaarlijks €10.000,- beschikbaar te stellen vanuit de programma's Budget bestuurlijke vernieuwing: €2.000, Re-integratie beleid : €4.000 en Economie: €4.000;

de burgemeester besluit:

- 3) wethouder Koşer Kaya een volmacht te geven om de City Deal namens de gemeente te ondertekenen.

Onderwerp City Deal Impact Ondernemen

Datum 9-3-2021

Beslispunten:

Het college besluit:

1. De overeenkomst City Deal Impact Ondernemen aan te gaan,
2. Hiervoor de komende 3 jaar (2021-2024) een bijdrage van jaarlijks € 10.000,- beschikbaar te stellen vanuit de programma's: Budget bestuurlijke vernieuwing: €2.000, Re-integratiebeleid : €4.000 en Economie: €4.000

De burgemeester besluit:

3. Wethouder Koser Kaya een volmacht te geven om de City Deal namens de gemeente Amersfoort te ondertekenen.

Aanleiding

Als onderdeel van de Agenda Stad zal op 11 maart 2021 de City Deal Impact Ondernemen van start gaan. Met het instrument City Deal spreken overheden, kennispartners én ondernemers het commitment uit samen aan de praktijkopgave te werken voor sociaal ondernemerschap. Amersfoort kan daarbij leren van de andere steden in het G-40 netwerk. Amersfoort is gevraagd deze City Deal mede te ondertekenen en heeft daarover gesprekken gevoerd met de initiatiefnemers. De City Deal Impact Ondernemen sluit aan bij de ambities van de gemeente Amersfoort daarom stellen wij deelname voor.

Beoogd effect

De Citydeal is een kans voor Amersfoort om op het thema Impactondernemen en/of sociaal ondernemen in de stad en in de regio een stap voorwaarts te zetten. We kunnen leren van het netwerk hoe we het ecosysteem in Amersfoort kunnen versterken, hoe we barrières kunnen slechten en hoe de verdienmodellen van impactondernemers kunnen worden versterkt.

De impact is gelegen in de bijdrage die dit type ondernemer levert voor maatschappelijke doelen. Deze zijn bijvoorbeeld gelegen in duurzaamheidsopgaven en het realiseren van werk voor werknemers die moeilijk op andere, reguliere plekken aan het werk komen. Het draagt daarmee ook bij aan een inclusieve arbeidsmarkt.

Onze inzet in de City Deal

De City Deal kent 3 sporen, het loket- en netwerkspoor, het financieel spoor en het overheidsorganisatiespoor. Met de huidige capaciteit en menskracht geven wij prioriteit aan onderstaande sporen uit de City Deal.

1. *Het loket- en netwerk spoor, 'connecting the dots'*

Bij dit spoor wordt ingezet op het versterken van impactondernemers netwerken, het verbinden en stroomlijnen van bestaande nationale en regionale loketten en MKB netwerken en bevorderen van samenwerking tussen impact ondernemers en het reguliere MKB, ook post corona. Voor Amersfoort is het relevant om meer sociale ondernemers te herkennen, faciliteren en ondersteunen. Meer kennis van het netwerk is winst. De volgende acties dragen daar o.a. aan bij:

- Het in kaart brengen van sociaal ondernemers en het versterken van een breed netwerk van sociaal ondernemers.
- Het Amersfoort business team vervult de rol van accountmanagement. Het gaat hierbij om het in kaart brengen en onderhouden van dit netwerk. De focus van de

inzet zal zijn gericht op die ondernemers die ook over een sluitende business case beschikken.

2. *Het financiële spoor, 'roadmap' tot financiering*

Dit spoor heeft als tweedelig doel om de toegang tot financieringsstromen vanuit overheidsfondsen zichtbaar en toegankelijk te maken voor impact first en impact second ondernemers. Bijvoorbeeld door in te zetten op resultaatfinanciering. Daarbij zijn er twee partijen nodig. Impact ondernemers worden bijvoorbeeld geholpen met het indienen van goed onderbouwde aanvragen en bedrijven worden geholpen bij de vraag hoe invulling kan worden gegeven aan maatschappelijk verantwoord ondernemerschap. De volgende acties zouden daartoe bijdragen:

- De eerste succesvolle stappen zijn gezet met het raadsvoorstel Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019. Doorontwikkeling hiervan is mogelijk.
- Dit onderdeel wordt belegd bij Inkoop (FA) en het Werkservicepunt (WSP).

Argumenten

1.1 *De City Deal sluit aan bij bestaande activiteiten*

- Via ons Werkgeversservicepunt Amersfoort is geregeld contact met sociaal ondernemers, dit ook in het kader van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.
- Bij inkoopactiviteiten door de gemeente wordt reeds ingezet op social return on investment (SROI) zoals vastgelegd in het raadsvoorstel Inkoop- en aanbestedingsbeleid 2019, waar sociaal ondernemers ook aan de tekentafel hebben gezeten.
- De activiteiten sluiten aan bij het programma bestuurlijke vernieuwing. Een aantal initiatieven in de stad kijkt naar mogelijkheden zich door te ontwikkelen tot maatschappelijke ondernemingen. Zij kunnen met deze City Deal ervaring en kennis opdoen. Ook zijn de uitkomsten relevant om te bepalen of en op welke wijze de gemeente het right to challenge verder kan stimuleren.
- Gemeente neemt deel aan een Community of Practice met social ondernemers uit de stad. Hier worden inspirerende voorbeelden gedeeld van waar impactondernemers in Amersfoort regio mee bezig zijn:
  - Stadswormerij;
  - Gebiedscoöperatie Eemland;
  - Netwerk van initiatieven van onderop als Amersfoort@work, de Stadskrachtacademie en coöperatief communicatieplatform voor de stad.
  - Ontwikkeling in regulier bedrijfsleven (o.a. Cycloon) om in toenemende mate business modellen te ontwikkelen die primair bijdrage leveren aan maatschappelijke doestellingen.
  - Ook bedrijven als ITvitae kunnen tot de impactondernemers worden gerekend, bedrijven/ instellingen die niet louter winstoogmerk hebben, maar werken aan oplossingen voor maatschappelijke opgaven
  - Diverse initiatieven binnen circulaire economie.

1.2 *De City Deal past bij de ambities voor en duurzame en inclusieve groei van de stad*

Met deze City Deal kunnen we voor Amersfoort het sociaal ondernemen in de stad en in de regio een stap verder te brengen. De impact is gelegen in de bijdrage die dit type ondernemer levert voor maatschappelijke doelen. Deze zijn bijvoorbeeld gelegen in duurzaamheidsopgaven en in een bijdrage aan een inclusieve arbeidsmarkt door het realiseren van werk voor werknemers die moeilijk op andere, reguliere plekken aan het werk komen. Op een hoger abstractieniveau kan met de inzet op impact ondernemen ook een bijdrage worden geleverd aan de *sustainable developmentgoals* van de VN om te komen tot een inclusieve betekenisvolle economie.

1.3 We sluiten ons aan bij landelijke netwerken van koplopers en benutten ontwikkelingen op nationaal niveau.

Door deelname aan de City Deal voegen we ons bij een netwerk van koplopers en kunnen leren van de aanpak van anderen. We sluiten aan op de landelijke *community of practice* met de impactondernemers uit onze stad. We kunnen leren van goede praktijkvoorbeelden uit andere steden. Bovendien houden we verbinding met andere overheden, blijven we op de hoogte van nationale ontwikkelingen.

Kanttekeningen

Op dit moment is er onvoldoende capaciteit in de organisatie om de City Deal in de volle breedte op te pakken. Onderdeel van de City Deal is dat gemeenten er naar streven om een makelaarsteam te formeren dat afdeling overstijgend kan werken en met budget en mandaat aan de slag kan met het faciliteren van impact ondernemers. Binnen de huidige middelen is deze stap op dit moment niet haalbaar. Binnen de bestaande structuren (WSP, Amersfoort Business Team) is het accountmanagent voor impact ondernemers belegd.

Duurzaamheid

Het aansluiten bij deze City Deal draagt bij aan een stap voorwaarts richting een meer inclusieve arbeidsmarkt en een meer duurzame manier van inkopen mede met het oog op social return on investment. Uit een recente studie blijkt dat (sociaal) impact gedreven ondernemingen bijdragen aan vermindering van zorggebruik, een gezonder en productiever arbeidsaanbod en een betere kwaliteit. Op basis van een analyse van 14 business cases met een MKBA liggen de baten gemiddeld een factor 1,6 hoger dan de kosten.

Financiën

Nu meedoen kost de gemeente Amersfoort € 10.000 per jaar, - gedurende de looptijd van de Citydeal, zijnde 3 jaar. Hiervoor krijgen we toegang tot het netwerk en kunnen we leren van en met andere steden hoe we impactondernemerschap verder kunnen brengen.

Onderwerp	2021	2022	2023	Kosten en dekking in hoofdstuk / programma
Financiële bijdrage aan City Deal	10.000	10.000	10.000	Budget bestuurlijke vernieuwing: €2.000, Re-integratiebeleid : €4.000 Economie: €4.000

Communicatieboodschap

Door deelname aan deze nieuwe City Deal Impact ondernemen wil Amersfoort de impact van sociaal ondernemen in de stad vergroten. De impact is gelegen in de bijdrage die dit type ondernemer levert voor maatschappelijke doelen. Deze zijn bijvoorbeeld gelegen in duurzaamheidsopgaven en het realiseren van werk voor werknemers die moeilijk op andere, reguliere plekken aan het werk komen. Het draagt daarmee ook bij aan een inclusieve arbeidsmarkt. We zetten in op twee sporen: het financiële spoor en het netwerkspoor. We zullen sociaal ondernemers in kaart brengen en het netwerk van sociaal ondernemers versterken. We zijn daarbij vooral op zoek naar ondernemers met sluitende businesscases. Ook willen we ons richten op de doorontwikkeling van ons Inkoop- en aanbestedingsbeleid uit 2019.

Communicatie: samenwerking en starten voor de start

In deze City Deal werkt Amersfoort samen met een brede variëteit aan organisaties, zoals de ministeries BZK, EZK, SZW, verschillende gemeenten, kennisinstellingen, intermediairs, financiers en adviesbureaus. Daarnaast werken we samen met de partners in de stad.

Vervolgstappen

Na het besluit om deel te nemen zal de digitale ondertekening van de City Deal plaatsvinden op 11 maart.

Bijlage(n) : de concept citydeal

Agenda
Stad

versie 0.3.
23-02-2021

Inhoud

PARTIJEN	6
DEEL 1: AANLEIDING EN CONTEXT	8
DEEL 2: INHOUDELIJKE SPOREN	12
DEEL 3: INZET EN ACTIES VAN PARTIJEN	14
DEEL 4: PROCES EN ORGANISATIE.....	18
Slotbepalingen	21

PARTIJEN

Rijksoverheid

1. De staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), de heer R.W. Knops;
2. De staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat (EZK), mevrouw M.C G. Keijzer;
3. De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), de heer W. Koolmees;

Allen handelend in de hoedanigheid van bestuursorgaan;

De Provincies

4. Gedeputeerde staten van de provincie Noord Brabant, namens deze: [...], gedeputeerde, hierna te noemen: Provincie Noord-Brabant;
5. Gedeputeerde staten van de provincie Overijssel, namens deze: [...], gedeputeerde, hierna te noemen: Provincie Overijssel;

Allen handelend in de hoedanigheid van bestuursorgaan;

De Gemeenten

6. het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Apeldoorn, namens deze: [...], wethouder hierna te noemen: Gemeente Apeldoorn;
7. het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Den Haag, namens deze: mevrouw S. Bruines, wethouder hierna te noemen: Gemeente Den Haag;
8. het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Groningen, namens deze: [...], wethouder hierna te noemen: Gemeente Groningen;
9. het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Haarlem, namens deze: de heer R. Berkhout, wethouder hierna te noemen: Gemeente Haarlem;
10. het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht, namens deze: mevrouw L. Voortman, wethouder hierna te noemen: Gemeente Utrecht;
11. het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Sittard- Geleen, namens deze: [...], wethouder hierna te noemen: Gemeente Sittard- Geleen;
12. het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Emmen, namens deze: de heer G. Rink, wethouder hierna te noemen: Gemeente Emmen;
13. het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Helmond, namens deze: [...], wethouder hierna te noemen: Gemeente Helmond;
14. het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Delft, namens deze: [...], wethouder hierna te noemen: Gemeente Delft;
15. het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam, namens deze:....., wethouder hierna te noemen: Gemeente Amsterdam
16. het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Rotterdam, namens deze:.. Wethouder hierna te noemen: Gemeente Rotterdam
17. het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amersfoort, namens deze:.... Wethouder hierna te noemen: Gemeente Amersfoort
18. het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Breda, namens deze:.... Wethouder hierna te noemen: Gemeente Breda

Allen handelend in de hoedanigheid van bestuursorgaan;

De Rijksdiensten of overheidsorganisaties

19. Het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen (UWV), te dezen vertegenwoordigd door [...], hierna te noemen: [...];

De Kennisinstellingen

20. Universiteit Utrecht te dezen vertegenwoordigd door [...],
21. Nyenrode University te dezen vertegenwoordigd door [...],
22. Erasmus Universiteit Rotterdam (Institute of Housing and urban development Studies) te dezen vertegenwoordigd door [...],
23. Hogeschool van Rotterdam te dezen vertegenwoordigd door mevrouw Z. Guernina,
24. NHL Stenden Hogeschool, te dezen vertegenwoordigd door [...],
25. Windesheim Hogeschool, te dezen vertegenwoordigd door [...],
26. Hanze Hogeschool, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw A. Hannink,
27. Hogeschool Amsterdam, te dezen vertegenwoordigd door [...],

De intermediairs (platform van organisaties of bedrijven)

28. MVO Nederland, te dezen vertegenwoordigd door [...],
29. Social Enterprise NL, te dezen vertegenwoordigd door [...],
30. Impact Noord, te dezen vertegenwoordigd door [...],
31. Impact Oost, te dezen vertegenwoordigd door [...],
32. Impact030, te dezen vertegenwoordigd door [...],
33. Stadsgarage Haarlem/Kennemerland, te dezen vertegenwoordigd door [...];
34. Social Club Den Haag, te dezen vertegenwoordigd door [...],
35. Voorgoed Agency Rotterdam, te dezen vertegenwoordigd door
36. Impact Hub Amsterdam, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw T. Glad,
37. Prestatieladder Socialer Ondernemen (PSO), te dezen vertegenwoordigd door [...], hierna te noemen: [...];
38. Code Sociale Ondernemingen, te dezen vertegenwoordigd door [...],
39. LSA bewoners, te dezen vertegenwoordigd door [...],
40. Platform31, te dezen vertegenwoordigd door de heer H. Karakus, directeur,
41. Landelijke netwerk van sociaal coöperatief ondernemen - Lansco, te dezen vertegenwoordigd door de heer M. van Druenen, bestuurslid.
42. ROZ groep, te dezen vertegenwoordigd door [...],
43. EEGA Groep, te dezen vertegenwoordigd door [...],
44. MAEX, te dezen vertegenwoordigd door [...],

De financiers en fondsen

45. Stichting Rabobank Foundation, te dezen vertegenwoordigd door [...],
46. Social Impact Fonds Rotterdam, te dezen vertegenwoordigd door [...],
47. Stadsmakersfonds, te dezen vertegenwoordigd door [...],
48. Sociaal Innovatiefonds, te dezen vertegenwoordigd door
49. Social Finance NL, te dezen vertegenwoordigd door [...],

De adviesbureaus

50. Deloitte, te dezen vertegenwoordigd door [...],
51. PwC, te dezen vertegenwoordigd door [...],
52. KplusV B.V., te dezen vertegenwoordigd door de heer H. van der Meulen,
53. RONT Management Consultants, te dezen vertegenwoordigd door de heer J. Vos,
54. Spectrum Elan, te dezen vertegenwoordigd door de heer G. Kapteijns,
55. Avance Impact, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw E. Kroese,
- 56.

De Impact ondernemers

57. The Bridging Company, te dezen vertegenwoordigd door [...],
58. Well Decommissioned, te dezen vertegenwoordigd door [...],

59. Atelier Jungles, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw G. van der Star,
60. Fun Forest, te dezen vertegenwoordigd door de heer D. Balhuizen,
61. Koeckebackers, te dezen vertegenwoordigd door ,
62. Copiatek , te dezen vertegenwoordigd door de heer R. de Bakker,
63. Bureau Raakt!, te dezen vertegenwoordigd door.....
64. Raw Paints, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw W. Wortelboer,
65. Wij zijn Meo, te dezen vertegenwoordigd door de heer E. P. Teljeur,
66. Vanhulley, te dezen vertegenwoordigd door mevrouw J. Creutzberg,
67. Breedweer, te dezen vertegenwoordigd door de heer J. Stuifbergen,
68. Green Fox Social Return, te dezen vertegenwoordigd door de heer R. Deurloo,
69. Impower, Social Impact Agency, te dezen vertegenwoordigd door [...],
70. Lucrato, te dezen vertegenwoordigd door [...],
71. Startup Apeldoorn te dezen vertegenwoordigd door de heer W. Bakker,
72. ICQ Group, te dezen vertegenwoordigd door de heer J. Mensinga,
73. ARGO 360, te dezen vertegenwoordigd door de heer V. Jansma,

Hierna allen gezamenlijk genoemd: de Partijen.

DEEL 1: AANLEIDING EN CONTEXT

Overwegende dat

1. Algemene Context Agenda Stad

Met Agenda Stad hebben gemeenten, rijksoverheid en andere overheden samen met maatschappelijke partners en het bedrijfsleven zich gecommitteerd om groei, leefbaarheid en innovatie in het Nederlandse en Europese stedennetwerk te bevorderen. Dit wordt gedaan door het sluiten van City Deals rond concrete, stedelijke transitie- en beheeropgaven. In een City Deal werken ambitieuze partners uit de steden, publiek en privaat, samen met overheden aan nieuwe oplossingen, waarbij bestaande praktijken, processen en financieringsmodellen ter discussie staan. Samenwerking binnen deze multiple helix is daarbij cruciaal, met name de doorontwikkeling van oplossingen in de snel veranderende wereld om ons heen en daarbij de versterking van de wisselwerking tussen rijks-en stedelijk niveau op verschillende beleidsterreinen.

2. Aanleiding City Deal Impact Ondernemen

Partijen signaleren een groeiend besef, versneld door de coronacrisis, dat complexe maatschappelijke vraagstukken vragen om sectoroverstijgende samenwerking en integrale oplossingen. In het essay “Leren Institutionaliseren” (2020) van het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) en de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (NSOB) wordt het werken met een deal-aanpak als belangrijke richting voor sectoroverstijgende samenwerking gezien. Het werken in een deal-aanpak geeft een netwerk van deelnemende overheden, bedrijven en organisaties de ruimte om hun eigen werkwijzen te leren heroverwegen en te werken aan het realiseren van gezamenlijke doelstellingen. De conclusies in het rapport ‘Als één overheid - slagvaardig de toekomst tegemoet!’ (2020) opgesteld in opdracht van de studiegroep Interbestuurlijke en Financiële Verhoudingen¹ geven ook aan dat werken aan maatschappelijke vraagstukken inzet vraagt van alle overheden van verschillende lagen.

¹ De leden van de studiegroep werken op voordracht van de VNG, Unie van Waterschappen, het IPO of het Rijk, en niet vanuit vertegenwoordiging. In de studiegroep zaten ambtenaren van diverse departementen, de Christelijke Onderwijsgroep, de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur en Sociaal Cultureel Planbureau.

Partijen haken aan op een sterk groeiend maatschappelijk streven naar een maatschappij waarin welzijn, welvaart en welbevinden in evenwicht zijn waardoor brede welvaart onder handbereik ligt van iedereen. Het CBS heeft in 2020 voor de derde keer de Monitor Brede Welvaart & de Sustainable Development Goals² gepresenteerd waarin het beschrijft hoe de welvaart zich in de brede zin van het woord in Nederland ontwikkelt. Het gaat daarbij om zowel de economische als de ecologische en sociaal-maatschappelijke aspecten van welvaart, maar ook het inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam maken van steden en menselijke nederzettingen.

Partijen constateren dat steeds meer bedrijven, overheden, maatschappelijke organisaties en initiatieven, financiers et cetera willen bijdragen aan het concept van brede welvaart en een positieve impact willen maken. Vanuit het bedrijfsleven worden sociale ondernemingen gezien als pioniers op dit terrein. De laatste tien jaar zetten bedrijven steeds meer in op een model waarbij zowel winst als maatschappelijk rendement moet worden behaald en sturen hier ook op, beschrijft professor Maas in Accountancy en Duurzaamheid³ De afgelopen vijf jaar kwam ondernemen met oog voor de brede welvaart, het ondernemen met impact, in een stroomversnelling.

Het (demissionaire) kabinet Rutte III heeft het stimuleren van maatschappelijk ondernemerschap een impuls gegeven.⁴ In juli 2020 is de Tweede Kamer geïnformeerd over de kabinetsinzet ten aanzien van het verder op de kaart zetten faciliteren van sociaal ondernemen.⁵ De G4-steden en een groot deel van de G40-steden hebben de afgelopen jaren beleid geformuleerd op impact ondernemerschap en geven hier uitvoering aan met actieprogramma's die zich kenmerken door een concrete en integrale aanpak.

Partijen constateren daarnaast dat een toenemend aantal bestuurders overtuigd is van de noodzaak om Nederland duurzamer en inclusiever uit de coronacrisis te laten komen. De noodzaak tot een herstart wordt onderschreven door de drie Planbureaus (Centraal Planbureau (CPB), Sociaal Cultureel Planbureau (SCP) en Planbureau voor de Leefomgeving (PBL)). Komende jaren zijn van belang voor duurzaam en inclusief economisch herstel.⁶ In Europa (met bijvoorbeeld de Europese Green Deal) en internationaal liggen belangrijke kansen en zijn vergelijkbare ontwikkelingen waar Nederland van kan profiteren en een bijdrage aan kan leveren.

Partijen zijn ervan overtuigd dat ondernemen met een maatschappelijke verantwoorde balans tussen economie, mens en milieu, dat bijdraagt aan de brede welvaart, het zogenaamde impact ondernemen door impact ondernemers, een belangrijke rol kan spelen in deze herstopgave en een toekomstbestendige Nederlandse economie. De rode draad in alle verschillende definities die betrekking hebben op impact ondernemen is het op ondernemende wijze bijdragen aan het vinden van oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken⁷. Men spreekt van sociale ondernemingen als op basis van een economisch verdienmodel het doel is om maatschappelijke impact te realiseren, de zogenaamde impact first bedrijven.⁸ Tegelijkertijd is er ook vanuit het reguliere bedrijfsleven toenemende aandacht voor hun bijdrage aan bijvoorbeeld de Sustainable Development

² De Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen zijn in 2015 door de Verenigde Naties vastgesteld als de nieuwe mondiale duurzame ontwikkelingsagenda voor 2030.

³ Inaugurale rede Open Universiteit Heerlen (2019) 'Accounting & Sustainability: van control en compliance naar vertrouwen en impact.'

⁴ Het regeerakkoord 2017-2021 vermeldt: "er passende regels en meer ruimte komt voor ondernemingen met sociale of maatschappelijke doelen met behoud van een gelijk speelveld."

⁵ Kamerbrief EZK juli 2020 toevoegen.

⁶ In Europa en de Verenigde Staten staat deze ontwikkeling bekend onder de naam: #buildbackbetter.

⁷ In het KMPG-rapport 'Stimuleren van(h)erkenning van sociale ondernemingen' (2020) worden de verschillende definities voor sociale en maatschappelijke ondernemingen uiteengezet.

⁸ In 2020 kwam KPMG in opdracht van het Rijk met het rapport 'Stimuleren van (h)erkenning van sociale ondernemingen dat 30 april 2020 aan de Tweede Kamer is aangeboden.

Goals⁹ van de Verenigde Naties. Om recht te doen aan dit brede spectrum van ondernemen en ondernemerschap hanteren Partijen in deze City Deal de termen impact ondernemen en impact ondernemingen zonder daarvoor op dit moment een concrete definiëring daarvoor af te spreken.

Partijen signaleren dat de afgelopen jaren veel stappen zijn gezet op het gebied van impact ondernemen. Uitdagingen voor deze vorm van ondernemen liggen in het meten van (negatieve en positieve) impact door het creëren van output. Vaak is er echter weinig bekend over de effecten van genomen maatregelen om negatieve impact te reduceren en positieve impact te stimuleren. Impact ondernemers lopen voorop in deze beweging om met primaire output positieve impact te maken. Meetinstrumenten¹⁰ zijn ontwikkeld, netwerkorganisaties van en door bijvoorbeeld MVO Nederland, Social Enterprise NL, MAEX, kennisnetwerk Sociaal Ondernemen zijn actief geworden, en de eerste stappen bij VNO-NCW en de bancaire sector om impact zichtbaar te maken zijn gezet.¹¹ Er bestaan diverse acceleratieprogramma's om impact ondernemers te ondersteunen en te laten groeien zoals Move2Social en Money Meets Ideas (MMI). EZK heeft MKB-deals gesloten met regionale publieke partijen (provincies of gemeenten) om het brede MKB te versterken. Op internationaal niveau zijn convenanten tussen bedrijven, overheid, vakbonden en maatschappelijke organisaties gesloten om Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen te stimuleren. Nationaal hebben diverse partners het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (Manifest MVI) getekend om de effectiviteit en de impact van maatschappelijk verantwoord inkopen (MVI) te vergroten.¹²

Voor impact ondernemen zijn er echter nog steeds verschillende systemische barrières die een wezenlijke bijdrage aan de brede welvaart en SDG's bemoeilijken. Onderdeel van deze City Deal is een gezamenlijk aanpak ontwikkelen om een aantal knelpunten voor impact ondernemen aan te pakken in navolging van de Kamerbrief Kabinetsinzet Sociaal Ondernemen van 10 juli 2020 en het daarbij overlegde rapport "Versterken sociaal ondernemerschap" van BMC. Het gaat daarbij om eenduidigheid en herkenbaarheid rond de term impact, de samenwerking met en tussen overheden, knelpunten in wet- en regelgeving en het financieel overheidsinstrumentarium zoals subsidies, het inkoopbeleid van overheden, stedelijke ontwikkeling en de aansluiting op het onderwijs- en opleidingscurriculum.

Partijen beseffen dat ze nog aan het begin staan van het stimuleren en nader vormgeven van een (lokale) impacteconomie en dat de weg ernaar toe een lange adem vraagt. Partijen hebben de wens om de bestaande infrastructuur aan netwerken, initiatieven en projecten te verbinden en de versterken. Partijen spreken samen de ambitie uit om de krachten te bundelen en de stap naar concretisering van impact ondernemen mogelijk te maken.

3. Doelen City Deal

Naar een impact ecosysteem

Waar impact maken bij het oplossen van maatschappelijke problemen het laatste decennium centraal stond bij een bescheiden groep van (sociaal) ondernemers, raken steeds meer ondernemers en organisaties enthousiast om impact ondernemen meer vorm te geven en te implementeren in hun dagelijkse praktijk. Impact ondernemers kijken anders naar winst en waarde. Bij impact ondernemen hoort een andere sturingsfilosofie die de kiemen in zich draagt voor een andere kijk op economie: een betekenis-economie.

⁹ VNO-NCW heeft in 2018 een voorbeeldenboek en stappenplan gepubliceerd voor bedrijven uit haar netwerk om hen te inspireren de SDGs te vertalen naar eigen strategie en beleid.

¹⁰ Bijvoorbeeld Impactpad van Avance Impact, Social Handprints van MAEX.

¹¹ ABN Amro Impact Report 2018, 2019, 2020.

¹² Zie Kamerbrief over Nationaal Plan Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2021-2025 van 22 januari 2021 en het rapport Opdrachtgeven met ambitie, inkopen met impact.

Waarin het óók gaat om vooruitgang, welzijn en het oplossen van maatschappelijke problemen, in plaats van winstmaximalisatie als doel op zich. De kiemen voor een impact ecosysteem zijn geplant die aansluiten bij de overheidsinzet voor een brede welvaart. De City Deal Impact Ondernemen wil dit impact ecosysteem een stap dichterbij brengen.

Partijen zetten zich via deze City Deal in om samen te werken aan duurzamer, circulair, maatschappelijk en inclusiever ondernemen te vergemakkelijken. De City Deal draagt bij aan een versterkt impact ecosysteem door verschillende betrokkenen, overheden, kennisinstellingen, intermediairs, financiers, adviesbureaus, ondernemers bij elkaar te brengen en zodat zij lopende ontwikkelingen, diverse netwerken, verschillende projecten, kennis en activiteiten met elkaar kunnen verbinden en te kunnen leren van elkaar. Verder wordt ruimte gezocht om te experimenteren. Het doel van deze samenwerking is om versnippering en diversiteit in het aanbod om te zetten in gezamenlijke kansen en verbindingen. De lokale en regionale situatie vormen de concrete uitgangspunten voor de ontwikkeling van de gezamenlijke aanpak van deze City Deal.

(door)Vertaling van impact in uitvoeringsinstrumenten en maatregelen

Partijen zetten in op het toegankelijker en effectiever maken van publieke organisaties, financiers en ondernemingen om impact ondernemen te stimuleren en faciliteren waarbij, waar nodig, drempels voor impact ondernemen worden weg genomen. Partijen hebben als doel om te verkennen op welke wijze het versterken van impact ondernemen en bijdragen aan de brede welvaart en de SDG's concreet kunnen worden verwerkt in uitvoeringsinstrumenten van de overheid. Het kan daarbij gaan om vergunningstelsels, het en het financieel instrument subsidie. Daar waar nodig wordt gewerkt aan het verstevigen van vaardigheden van professionals, het ontwikkelen van toekomstbestendige businessmodellen en financiering (publiek en privaat) én het structureel integreren van 'impact' in de bedrijfsvoering. Hierbij hoort ook ruimte om te experimenteren met oplossingsrichtingen, en in de praktijk van en met elkaar te leren over wat wel en niet werkt (best practices). Het gaat niet alleen om het behalen van de SDG's, maar juist om inzicht te creëren in de voorwaarden om de haalbaarheid van deze doelen te vergroten.

4. Experimenteren, leren en implementeren

De **gezamenlijke** aanpak in deze City Deal is ingericht rond drie inhoudelijke sporen (zie hierna onder deel 2) met verschillende coalities van Partijen. Partijen zullen actief andere organisaties en ondernemingen uitnodigen om betrokken te worden en zich actief in te zetten voor de doelen van deze City deal. Het leren van de aanpak van stedelijke koplopers met hun actieprogramma's en hun (impact)ondernemersnetwerken onderling staat centraal. Partijen kunnen de huidige uitdagingen goed aanpakken door bestaande processen aan te passen en vooral op elkaar af te stemmen. Het partnerschap van Partijen in de City Deal Impact Ondernemen vergt lef, en het willen en durven stellen van vragen om gezamenlijke oplossingen te ontwikkelen en te toetsen in de praktijk. Er is geduld nodig om verschillende perspectieven te begrijpen, een open houding om functioneel vertrouwen in de innovatieve (experimentele) aanpak te realiseren. Verder is enthousiasme en een actieve houding van belang om te stimuleren dat ervaringen en geleerde lessen worden geïmplementeerd in de eigen organisatie.

DEEL 2: INHOUDELIJKE SPOREN

Partijen committeren zich op hoofdlijnen aan de hieronder nader uiteengezette drie inhoudelijke sporen van hun gezamenlijke aanpak. Daarnaast zetten Partijen zich in om kansen voor Europese en internationale samenwerking op het gebied van impact ondernemen te onderzoeken en benutten.

Spoor 1: Overheidsorganisaties

Bij impact ondernemen ervaren betrokkenen dat ze door hun werkwijze in versterkte mate met verschillende afdelingen en domeinen van overheidsorganisaties, hetgeen hun activiteiten bemoeilijkt. Bijvoorbeeld binnen het sociaal domein, waar ze in contact zijn over werkgelegenheid voor kwetsbare groepen, of als ze tegelijkertijd werken aan uiteenlopende maatschappelijke vraagstukken (op sociaal en ecologisch vlak). Impact ondernemers komen in aanraking met verschillende en complexe beleids- en uitvoeringsdomeinen, bijvoorbeeld het inkoopbeleid en het subsidie-instrumentarium. Tevens werken verschillende beleidsdomeinen en overheidslagen vaak afzonderlijk aan het stimuleren van impact ondernemen en worden kansen voor een integrale aanpak, synergie of onderlinge versterking niet of nauwelijks benut.

Een doel van spoor 1 is de werkwijzen van BZK, EZK en SZW bij elkaar te brengen en initiatieven te ontwikkelen om impact ondernemers beter te ondersteunen. Insteek is om in de praktijk te werken aan een werkwijze die leidt tot een minder verkokerde overheid met input van impact ondernemers en stakeholders. Bijvoorbeeld door vaker aan de hand van concrete onderwerpen, initiatieven of projecten een projectgericht team in te richten. Dit vergt een goede inbedding en coördinatie van een dergelijk team in de bestaande (overheids)organisaties rekening houdend met bestaande kaders en verantwoordelijkheden. Een voorbeeld van een dergelijk aanpak zijn samenwerkingsvormen zoals Versnellingshuizen. Idealiter kunnen teams op concreet niveau opereren met een duidelijk mandaat en budget en zijn zij in staat om belemmeringen in wet- en regelgeving te agenderen.

Partijen werken samen aan interne kennisvergroting over impact ondernemen en inkoopbeleid. Ze committeren zich onder andere aan het tot stand brengen van een duurzamere en inclusievere inkoop met behoud van het level playing field dat ingebed kan worden in de relevante wet- en regelgeving.

Partijen werken tevens aan het opzetten van instrumentarium gericht op integrale samenwerking. Bijvoorbeeld door het werken aan een eenduidig impact-meetinstrument, dat breed hanteerbaar is. Hier kan worden gedacht aan het doorontwikkelen van het bestaande Impactpad. Op deze wijze kan daarmee tevens een sterkere lokale bijdrage aan de SDG's voor en door impact ondernemers worden gerealiseerd. Partijen hebben als doel bij te dragen aan het versterken van impact ondernemen door de brede welvaart en de SDG's te concretiseren in o.a.

uitvoeringsinstrumenten zoals (grond) beleid, vergunningen, inkoopbeleid, subsidieverstreking, kapitaalverstreking en opleidingsbeleid.

Spoor 2: Loket- en netwerk: ‘connecting the dots’

Het Impact ecosysteem in Nederland is in oprichting, diverse netwerken en initiatieven zijn actief. Het aanbod is echter versnipperd. De City Deal inspanningen richten zich op het versterken van netwerken van impact ondernemers, het verbinden en stroomlijnen van bestaande nationale en regionale loketten en bevorderen van samenwerking tussen impact ondernemers en het reguliere bedrijfsleven, onder andere door een passende vorm en inhoud van de invulling van een ‘verbindingsofficier’ te vinden. Op 10 juli 2020 heeft de staatssecretaris van EZK een brief naar de Tweede Kamer verstuurd waarin voor het versterken van het ecosysteem rondom maatschappelijke ondernemingen wordt voorgesteld om met een “verbindingsofficier” maatschappelijke ondernemers te begeleiden bij het vinden van de juiste experts als zij vragen hebben over wet- en regelgeving, financiering en de ontwikkeling van (ondernemerschaps-)vaardigheden. Binnen de City Deal Impact ondernemen wordt deze vervolgstap opgepakt en het voorstel van de verbindingsofficier gezamenlijk uitgewerkt. Daarbij ziet EZK een belangrijke rol weggelegd voor de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (de uitvoeringsorganisatie van het ministerie van EZK).

Dit spoor heeft een tweeledig doel: enerzijds impact ondernemers meer en effectiever onderdeel te laten zijn van bestaande netwerken en gebruik te laten maken van bestaande regelingen en ondersteuning. Anderzijds om het impact ondernemerschap breder voor het voetlicht te krijgen bij reguliere ondernemers. Partijen zetten daarom in op *wederzijdse* kennisvergroting, inspireren en uitdagen van (lokale) bedrijfsleven- en startup ondernemers die het maken van impact willen vervlechten in hun business model

Spoor 3: Financieel: ‘roadmap’ tot financiering, ‘It takes two to tango’

Dit spoor moet de toegang tot (publieke, private en publiek-private) financieringsstromen zichtbaar en eenvoudiger maken voor *impact ondernemers*. Bijvoorbeeld door de kennis en toepassing van ‘impact investing’ en resultaatfinanciering te vergroten.¹³ Partijen verkennen de mogelijkheden om invulling te geven aan verdere professionalisering van impact financiering, resultaatfinanciering en maatschappelijk verantwoord opdrachtgeverschap bij aanbestedingen, financieringen, bekostiging, garantstellingen en investeringen. Deze verkenning richt zich o.a. op:

- Impact ondernemers ondersteunen met algemene kennis over het opstellen van business cases en het inzichtelijk maken van de impact die zij realiseren;
- Het inzichtelijk maken van publieke en private financieringsmogelijkheden op het gebied van impact ondernemen die er al zijn, hierover in dialoog gaan met financiële instellingen en kredietverleners, nieuwe financieringsopties verkennen en deze verbinden met elkaar;
- Het ontwikkelen en opschalen van nieuwe financieringsmodellen voor impact ondernemers, bijvoorbeeld door middel van resultaatfinanciering en toepassing van Maatschappelijke Prestatie Indicatoren;
- Verkennen welke mechanismen mogelijk zijn om impact ondernemers te laten opschalen en verduurzamen en oplossingen te vinden voor knelpunten voor impact ondernemers om toegang te verschaffen tot vastgoed en grond in steden waar de druk op ontwikkeling steeds groter.

¹³ Impact-bewust investeren, ook maatschappelijk bewust investeren genoemd, gaat over het investeren in een bedrijf, organisatie of fonds, en waarbij de - naast een financieel rendement - gericht is op het behalen van meetbare maatschappelijke, sociale of milieueffecten. (bron PWC). Resultaatfinanciering beoogt optimaal resultaat voor de beoogde doelgroep en een efficiëntere besteding van middelen. Een voorbeeld van resultaatfinanciering is de Social Impact Bond. (bron Impact Centre EUR)

DEEL 3: INZET EN ACTIES VAN PARTIJEN

Partijen committeren zich om via bestaande netwerken, initiatieven, expertise en anderszins bij te dragen aan het versterken van impact ondernemen en het ontwikkelen van kennis en handelingsperspectieven. Zij leren van elkaar en vormen zelf ook een netwerk en nodigen anderen die een concrete bijdrage willen leveren aan de doelen van deze City Deal om aan te sluiten als Partij. De resultaten zoals de geleerde lessen, best practices, werkwijzen en innovaties die uit deze City Deal voortvloeien worden zoveel mogelijk gedeeld met of opgeschaald voor met anderen. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van een handreiking, bouwstenen voor (gemeentelijk/provinciaal) beleid of een implementatieplannen. Daarbij worden ook contacten/verbindingen gezocht en gelegd met het hoger en universitair onderwijs. Op deze wijze willen Partijen een schat aan kennis en ervaring vergaren, die ook kan worden benut voor onderwijs, onderzoek, evaluatie van rijks-, regionaal en lokaal beleid.

Partijen zetten zich in waar mogelijk inzet van Europese en internationale fondsen te verkennen ten behoeve van de verdere ontwikkeling van de doelen van de City Deal.

Iedere partij van de City Deal Impact Ondernemen heeft een eigen rol, bevoegdheden en verantwoordelijkheid bij het concretiseren van deze City Deal. De uitvoering van de City Deal wordt uitgewerkt door Partijen in een Plan van Aanpak en werkplannen met de drie inhoudelijke sporen als leidraad. Partijen zetten zich in het algemeen in om:

- Actief deel te nemen aan de bijeenkomsten van de City Deal die worden georganiseerd door het coördinatieteam van de City Deal;
- Kennis en ervaring in te brengen;

- Kansen op inhoud, proces en communicatie te signaleren voor de City Deal;
- Het impact ecosysteem zowel landelijk, regionaal als lokaal te bevorderen;
- Gebruik te maken van eigen (communicatie)kanalen om anderen te informeren over de City Deal.

Het Rijk/de Rijksoverheid creëert in samenwerking met de UWV en de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het ministerie van EZK concrete beleidsmaatregelen om impact ondernemen meer en effectiever mogelijk te maken. Hierbij wordt ingezet op:

- Het met de overige Partijen actief in kaart brengen van de kansen en belemmeringen voor impact ondernemen.
- Het zich inspannen om waar nodig voorstellen te ontwikkelen voor het (aanpassen) wet- en regelgeving
- Het aanpassen van de eigen organisatie en/of rolopvatting naar aanleiding van inzichten die uit de City Deal voortvloeien met het oog op het versterken van het ecosysteem van impact ondernemen.
  - het als publiek inkoper verder stimuleren en bevorderen van duurzame en inclusieve inkoop zodat van het aandeel maatschappelijk verantwoorde inkoop verder wordt vergroot.
  - het geven van input of het beschikbaar stellen van expertise ten behoeve van nationale beleidsprogramma's die worden gecoördineerd door BZK, EZK en/of SZW.
- een domeinoverstijgende werkwijze te ontwikkelen en te hanteren in de lijn van de drie inhoudelijke sporen om de opgave om impact ondernemen te versterken, bijvoorbeeld door dit te agenderen in diverse bestaande (interdepartementale) gremia.

De Provincies ondersteunen partijen in de regio, innoveren, werken en leren samen en nemen o.a. verantwoordelijkheid in het stimuleren van een duurzame en inclusieve inkoop, subsidiering, impact gestuurde financiering, publiek/private financiering en positieve maatschappelijke impact. Hierbij spreken de Provincies het volgende af:

- Bijdragen aan netwerkvorming door partijen en initiatieven uit de regio te verbinden;
- Actief verbinding zoeken met regionale ontwikkelingsmaatschappijen en private financiers;
- Communiceren van gesignaleerde juridische, financiële en beleidsmatige knelpunten met de verantwoordelijke departementen en andere overheidslagen.
- Bevorderen van het aandeel maatschappelijk verantwoorde financiering (waaronder inkoop en subsidiering) door de eigen provinciale organisatie, hetzij direct richting impact ondernemers ofwel via sociale inkoop door reguliere opdrachtnemers.
- Streven naar (zo lang het nodig is) een makelaar(team) met mandaat en budget binnen de eigen organisatie. Uitvoering hiervan is afhankelijk van wat voor de desbetreffende provincie het beste werkt: met aandacht voor couleur locale. Maatwerk op lokaal ecosysteem is hier van belang.

De Gemeenten werken aan een ondernemende en wendbare organisatie om impact ondernemen te stimuleren. Hier zal oog zijn voor de huidige werkzaamheden van de gemeenten. Verbinding en kennis delen speelt hierin een grote rol. Hierbij spreken de gemeenten het volgende af:

- In kaart brengen van de vraag van impact ondernemers;

- Signaleren knelpunten en best practices uit de dagelijkse praktijk van impact ondernemers en het inbrengen van deze informatie als casus of referentie;
- Agenderen van gesignaleerde juridische, financiële en beleidsmatige knelpunten met de verantwoordelijke departementen en andere overheidslagen;
- Aanbod van instrumentarium daar waar nodig passender maken bij de vraag van impact ondernemen of indien nodig nieuw instrumentarium te ontwikkelen;
- Ontwikkelen van nieuwe regelingen of aanscherpen van bestaande regelingen om samenwerking te stimuleren tussen impactondernemers en reguliere ondernemers, hen aan te moedigen om vaardigheden, kennis en netwerk te delen en daar waar relevant te stimuleren om 'impact' te integreren in de hele bedrijfsvoering.
- Streven naar (zo lang het nodig is) een makelaar(team) met mandaat en budget binnen de eigen organisatie. Uitvoering hiervan is afhankelijk van wat voor de desbetreffende gemeente het beste werkt: met aandacht voor *couleur locale*. Maatwerk op lokaal ecosysteem is hier van belang.
- Zorgdragen voor een helder aanspreekpunt (of loket) voor impact ondernemen;
- Expliciet meewegen van impact-realiserende bij inkooptrajecten (maatschappelijk verantwoord opdrachtgeverschap) naast de reguliere inkoopvragen en bevorderen van het aandeel eigen inkoop bij impact ondernemingen, of dit bereiken door reguliere opdrachtnemers meer richting impactondernemers te verwijzen als onderaannemer (sociale inkoop) via het inkoopinstrument Social Return;
- Bijdragen aan netwerkvorming door proactief partijen en initiatieven in het (lokale) ecosysteem te verbinden en te bewegen tot samenwerking of kennisdeling;
- Actief zoeken van samenwerking met relevante stakeholders om zo te komen tot multihelix netwerken waarbij zowel publieke als private partijen zijn aangesloten.
- Bevorderen van regionale samenwerking door *impact first* en *impact second* ondernemingen en regulier bedrijfsleven met elkaar te verbinden;
- Voor de gemeenten die aangesloten zijn bij Gemeenten4GlobalGoals: onderzoeken hoe de inzet op impact ondernemen en de keuze Global Goals gemeente te zijn elkaar kunnen versterken.
- Actief verbinding zoeken met (lokale) publieke en private financiers;

De Kennisininstellingen dragen mede zorg voor effectieve actieve monitoring van impact ondernemen en integreren van impact ondernemen in het curriculum (onderwijs & onderzoek). Daarbij spreken de Kennisininstellingen het volgende af:

- Inbrengen van nieuwe en relevante kennis over impact ondernemen, impact meten, het impact inkoopstelsel;
- Samenwerken aan een gezamenlijke strategie om impact ondernemen te monitoren middels inventarisatie, observatie en actie onderzoek;
- Actief samenwerking zoeken met *impact first* ondernemers en reguliere bedrijfsnetwerken om het effect van de City Deal inzichtelijk te maken;
- Mogelijkheden verkennen in Europees verband om uitkomsten van de City Deal Impact Ondernemen te koppelen aan resultaten of voorbeelden uit andere Europese steden en regio's;
- Verkennen van inzet van Europese fondsen voor de City Deal.

De Intermediairs bundelen de krachten in regionaal verband en werken aan een verbeterd impact ecosysteem. Daarbij spreken de Intermediairs het volgende af:

- Ontwikkelen van gezamenlijk actieprogramma's en/of stroomlijnen van bestaand beleid en actieprogramma's;
- Kennis en kunde over impact ondernemen zichtbaar maken en beschikbaar stellen zoals het inzichtelijk maken aan welke maatschappelijke vraagstukken impact ondernemers kunnen bijdragen;
- Bevorderen van regionale samenwerking door *impact first* en regulier bedrijfsleven met elkaar te verbinden;
- Signaleren knelpunten en best practices uit de dagelijkse praktijk van impact ondernemers en het inbrengen van deze informatie als casus of referentie;
- Actief zoeken naar samenwerking met fondsen, geldverstrekkers en de genoemde overheidsorganisaties.

De fondsen/financiers spreken het volgende af:

- Ontwikkelen van nieuwe verdien- c.q financieringsmodellen op het gebied van impact ondernemen;
- Actief zoeken naar samenwerking met Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen en publieke financiers, onder andere om samen te werken aan impact- en resultaatfinanciering;
- Verkennen van de belemmeringen en werken aan suggesties voor regelgeving die een antwoord kan bieden aan de gevonden belemmeringen om aanspraak te (willen) maken op een subsidie of financiering;
- Verkennen van mechanismen om impact ondernemers te laten opschalen en verduurzamen, waaronder toegang tot vastgoed en grond;
- Uitwisselen van het meten van impact door o.a. Maatschappelijke Prestatie Indicatoren (MPI's).

De Adviesbureaus werken waar nodig aan een verstevigde business case van impact ondernemen en stimuleren reguliere ondernemers duurzamer en inclusiever te ondernemen. Daarnaast ondersteunen/faciliteren/adviseren zij overheden en financiers in het versterken van beleid en klimaat voor impact ondernemen. Hierbij spreken de adviesbureaus het volgende af:

- Beschikbaar stellen van ondersteunende diensten (financiering, advisering) op het gebied impact ondernemen.
- Inventariseren van mogelijke fiscale faciliteiten voor het stimuleren van sociaal en impact ondernemen en de financiering daarvan.
- Aandragen van praktijkervaringen over de diversiteit in werking van bijvoorbeeld impactvol inkopen en invulling van social return door overheidsorganisaties als input voor standaardisatie van regelgeving.

De Impact ondernemers delen praktijkervaringen. Daarbij spreken de *Impact* ondernemers het volgende af:

- Inbrengen van relevante ervaring, best practices belemmeringen en verbeterpunten als casus of referentie via alle sporen, en ontwikkelen en meedoen aan proeftuinen en (nieuwe)oplossingen;
- In onder andere lokaal/regionaal verband nauw samenwerken met Gemeenten, Provincies, Private Partijen en Intermediairs;
- Ondersteunen bij het meten van de impact van (lokale/regionale) initiatieven ontstaan binnen deze City Deal.

DEEL 4: PROCES EN ORGANISATIE

1. Uitvoeringsfasen City Deal Impact Ondernemen

Tijdens de looptijd van de City Deal kent de samenwerking kent de volgende uitvoeringsfasen:

- Fase 1 (maart 2021- mei 2021): verdere uitwerking Plan van Aanpak (uitvoeringsprogramma), , organisatie en versterking van het netwerk.
- Fase 2 (1 juli 2021– 31 maart 2022): bijstellen Plan van Aanpak/werkplan, evalueren uitvoering en simultaan extern delen van kennis en ervaringen.
- Fase 3 (1 april 2022 – 31 maart 2023): bijstellen Plan van Aanpak/werkplan en uitvoering en simultaan delen van kennis en ervaringen, evaluatie samenwerking en doorlooptijd uitvoering, starten met implementatie en opschaling van de resultaten.
- Fase 4 (1 april 2023 – 31 maart 2024): implementatie en opschaling van de resultaten.

2. Organisatie

De organisatie van de uitvoering van deze City Deal is als volgt geregeld:

a. Coördinatieteam

Het coördinatieteam (aangesteld door Agenda Stad) bestaat uit een projectleider, de dealmaker van Agenda Stad, een inhoudelijke spoorleider per spoor, een secretaris en een communicatiemedewerker.

Het coördinatieteam heeft als taak de organisatie en coördinatie van de uitvoering van de City Deal.

Het coördinatieteam draagt zorg voor het leggen van verbindingen tussen Partijen.

Het coördinatieteam stelt een Plan van Aanpak, , jaarprogramma, communicatieplan, voortgangsrapportage, evaluaties en begroting op dat wordt vastgesteld door de stuurgroep.

Deelnemende partijen worden door het coördinatieteam maandelijks via het community netwerk (plein BZK) geïnformeerd over de vorderingen, resultaten en opbrengsten.

b. Stuurgroep

In de stuurgroep zitten afgevaardigden Partijen (per categorie minimaal 1 vertegenwoordiger). Partijen dragen een lid voor die als vertegenwoordiger. De samenstelling van de stuurgroep wordt op voordracht van en via het coördinatieteam voorgelegd aan alle partijen ter instemming. Indien nodig wordt er gestemd, waarbij de meerderheid de doorslag geeft. De stuurgroep beslist over de begroting, de jaarprogramma's, houdt toezicht op de algemene voortgang en bewaakt de doelen. De stuurgroepleden hebben mandaat namens de directies binnen hun eigen organisaties. De stuurgroep overlegt vier keer per jaar, waarvan één keer een open sessie voor alle deelnemende Partijen.

c. Ambassadeurs

Aan de City Deal zijn verschillende ambassadeurs verbonden.. Zij denken kritisch mee vanuit specifieke expertise en ervaring, brengen hun persoonlijke visie in en benutten hun netwerkkracht namens de City Deal naar buiten via commissies, congressen en andere landelijke podia. Via de eigen organisaties sturen ze de veranderingsprocessen aan.

De ambassadeurs worden door het coördinatieteam uitgenodigd voor een 'midterm' conferentie en een slotconferentie waarbij zij ook kennis en ervaring delen met betrekking tot de voortgang en veranderingsprocessen in hun eigen organisatie. Zij geven richting aan de ambitie van de samenwerking en de doelen. Resultaten en voortgang binnen de drie sporen van de City Deal worden gedeeld met de rest van de vakwereld . Waar mogelijk wordt gepubliceerd in relevante vakmedia en in internationale en landelijke publieksmedia.

d. Financiering

Partijen dragen in natura, financieel en expertise bij aan de realisatie van de City Deal Impact Ondernemen gedurende de looptijd. Hiervan worden naast de inzet van het coördinatieteam, bijeenkomsten, eventuele onderzoeken en doorontwikkeling van instrumenten bekostigd. Partijen maken gemiddeld één a twee dagen per maand vrij voor werkzaamheden die voortkomen uit de City Deal. Het beheer van de financiële middelen wordt uitgevoerd door Stichting Platform31. Het coördinatieteam draagt verantwoording over de financiën af aan de stuurgroep. En via de stuurgroep aan de deelnemende partijen. De jaarlijkse bijdrage wordt afhankelijk van de partij gefactureerd, of als subsidie verstrekt. De financiering is naar rato van de deelnemende partijen vastgesteld. Zie voor weergave opgenomen tabel.

BZK heeft eenmalig circa €45.000, - bijgedragen voor de procesmatige begeleiding en opstartfase vanuit het Interbestuurlijk programma Agenda Stad

Partij	Bijdrage in euro's excl. BTW
	Ministeries 30.000 Provincies 10.000 Gemeenten 10.000 Rijksdiensten 10.000
Overige partijen	Stelregel is 2.000 financieel en 3.000 in natura
Impact ondernemers	In natura

Partijen kunnen wanneer mogelijk zelfstandig besluiten hun bijdrage te verhogen. Als de financiële bijdragen van de Partijen hoger zijn dan de uitgaven, wordt in overleg met de stuurgroep vastgesteld op welke manier deze onderuitputting wordt bestemd. De restant jaarbijdragen zullen aan einde van de looptijd van de City Deal of bij tussentijds afbreken van de City Deal terug gestort worden naar partijen.

Ook spannen alle partijen zich in om indien nodig voor specifieke onderdelen of projecten gezamenlijk extra financiering te organiseren, en kansen te benutten bijvoorbeeld door gezamenlijk (Europese) subsidies aan te vragen.

Monitoring en evaluatie

De voortgang van de City Deal wordt jaarlijks geëvalueerd (met de evaluatie 2022 als fundamentele 'mid term review') door het coördinatieteam (zie onder) in samenwerking met Agenda Stad.

Monitoring van de uitvoering van de City Deal vindt plaats op drie niveaus:

1. Op het niveau van de ervaring per deelnemende organisatie;
2. Op het niveau van de concrete initiatieven en projecten;
3. Op het niveau van de in Deel 2 genoemde doelen.

Op basis van deze evaluaties wordt het jaarprogramma voor het daaropvolgende jaar vastgesteld. Halverwege de looptijd wordt een publieke rapportage opgesteld waarin de eerste inzichten en resultaten worden gedeeld. Hiernaast wordt in de rapportage vooruitgeblikt op de resterende looptijd en welke vervolgstappen genomen moeten worden om de resultaten uit de City Deal te verspreiden en uit te breiden. Het coördinatieteam legt de uitkomsten van de evaluaties en de vooruitblik voor aan de stuurgroep. De stuurgroep is beslissingsbevoegd.

Communicatie

Communicatie over de voortgang van de City Deal en van de projecten die er deel van uitmaken, is een taak die binnen de City Deal belegd wordt binnen het coördinatieteam. Zij zorgen voor een communicatiestrategie als onderdeel van het jaarprogramma en voeren dat uit. Partijen kunnen met in achtneming van de huisstijl en in overleg met het coördinatieteam communiceren over de activiteiten van de City Deal. Het interbestuurlijke programma Agenda Stad van BZK ondersteunt de City Deal met haar communicatie. Dit gebeurt onder andere via de website www.agendastad.nl.

Slotbepalingen

Uitvoering in overeenstemming met Unierecht

De afspraken van deze City Deal worden in overeenstemming met het recht van de Europese Unie uitgevoerd in het bijzonder voor zover de afspraken vallen onder de werking van de Europese regels met betrekking tot aanbesteding, mededinging, staatssteun en technische normen en voorschriften.

Gegevenswisseling

1. De in het kader van (de uitvoering van) deze City Deal uitgewisselde dan wel uit te wisselen informatie is in beginsel openbaar. Indien een Partij verzoekt om geheimhouding zullen de overige Partijen deze informatie in beginsel geheimhouden en deze geheel noch gedeeltelijk aan enige derde bekendmaken, behoudens voor zover een verplichting tot openbaarmaking voortvloeit uit de wet, een rechterlijke uitspraak of deze City Deal.
2. Partijen dragen er zorg voor dat concurrentiegevoelige en/of privacygevoelige informatie uitsluitend wordt gedeeld voor zover dit in overeenstemming is met de relevante internationale, Europese en nationale wettelijke kaders. Zij kunnen hiertoe nadere afspraken vastleggen.

Wijzigingen

1. Elke Partij kan schriftelijk verzoeken deze City Deal te wijzigen. De wijziging behoeft de instemming van alle Partijen.
2. Partijen treden in overleg binnen 6 weken nadat een Partij het verzoek heeft kenbaar gemaakt aan de projectleider en secretaris. De projectleider informeert de overige Partijen over de voorgestelde wijziging en vraagt hen om instemming.
3. Nadat alle Partijen aan de projectleider en secretaris kenbaar hebben gemaakt in te stemmen met het verzoek tot wijziging wordt de wijziging en de verklaringen tot instemming als bijlage aan deze City Deal gehecht.

Uittreding

1. Elke Partij kan de City Deal met inachtneming van een opzegtermijn van 3 maanden schriftelijk uittreden, voor het eerstvolgende kalenderjaar van de samenwerking, tenzij een zodanige verandering van omstandigheden is opgetreden dat deze City Deal billijkheidshalve op korte termijn behoort te eindigen. De uittreding moet de verandering in omstandigheden vermelden.
2. Wanneer een Partij deze City Deal opzegt, blijft de deal voor de overige Partijen in stand voor zover de inhoud en de strekking ervan zich daartegen niet verzetten.
3. Ingeval van beëindiging van de City Deal krachtens uittreding is geen van de Partijen jegens een andere Partij schadeplichtig.

Toetreding nieuwe partijen

1. In overeenstemming met de stuurgroep kunnen tijdens de looptijd van de City Deal nieuwe partijen toetreden tot deze deal.
2. Het schriftelijke verzoek tot toetreding met daarbij de concrete bijdrage aan de City Deal wordt gericht aan het coördinatieteam. Het coördinatieteam informeert de stuurgroep en vraagt hen om instemming.
3. Zodra de stuurgroep aan het coördinatieteam kenbaar heeft gemaakt in te stemmen met het verzoek tot toetreding, ontvangt de toetredende partij de status van Partij van de City Deal en gelden voor die partij de voor haar uit de deal voortvloeiende rechten en verplichtingen.

4. Het verzoek tot toetreding en de verklaringen tot instemming worden als bijlagen aan de City Deal gehecht.

Nakoming

Partijen komen overeen dat de nakoming van de afspraken in de City Deal niet in rechte afdwingbaar is.

Counterparts

De City Deal kan worden ondertekend door Partijen in verschillende exemplaren, die samengevoegd hetzelfde rechtsgevolg hebben alsof deze is ondertekend door alle Partijen in één exemplaar.

Citeertitel

Deze City Deal kan worden aangehaald als City Deal Impact Ondernemen.

Inwerkingtreding en looptijd

Deze City Deal treedt in werking met ingang van de dag na ondertekening door alle Partijen en eindigt op 1 april 2024. Partijen treden uiterlijk twee maanden voor de in het eerste lid genoemde datum in overleg over voorzetting van deze City Deal.

Openbaarmaking

1. Deze City Deal zal net als andere City Deals openbaar worden gemaakt door publicatie in de Staatscourant, waardoor anderen kennis kunnen nemen van de City Deals.
2. BZK rapporteert over de Agenda Stad, alsmede de hieruit voortvloeiende City Deals naar de Tweede Kamer van de Staten-Generaal.

Aldus overeengekomen en in tweevoud ondertekend

Plaats:

Datum: